

poslední aktualizace:

10. 6. 2026

Příklady rozkladu veřejnoprávních médií — Slovensko, Maďarsko, Polsko

Fenomén „Media Capture” ve střední Evropě

Když se dnes ve veřejném prostoru mluví o problematice médií, lidé si často představí riziko klasické cenzury – tedy situaci, kdy stát přímo zakazuje zveřejňování určitých zpráv nebo diktuje, co se smí a nesmí psát či říkat. V některých částech dnešní střední Evropy ale čelíme něčemu mnohem komplexnějšímu. Odborníci tento jev nazývají „**media capture**” neboli **systematické ovládnutí médií**.

Podle politoložky Aliny Mungiu-Pippidi **k tomuto stavu dochází tehdy**, když média ztratí svou nezávislost a vlastní svobodnou vůli. Nedokážou už plnit svou hlavní roli, kterou je pravdivé a objektivní informování veřejnosti. Místo toho uvíznou v jakémsi meziprostoru, kde slouží zájmům vlivných skupin – a nemusí jít nutně jen o samotnou vládu.

Zásadní rozdíl mezi starou představou o vládní kontrole a dnešní podobou ovládnutí médií v některých zemích spočívá v tom, že se **do celého procesu zapojuje soukromý sektor**. Jak **upozorňuje výzkumnice** Anya Schiffrin, právě aktivní účast soukromých firem a byznysu je jedním z klíčových znaků, které z „media capture” dělají tak nebezpečný a efektivní nástroj moci.

Tento tlak na média navíc málokdy přichází sám od sebe. Ve většině případů funguje jako **součást mnohem širšího problému**, který například protikorupční organizace Transparency International označuje jako „**state capture**” neboli **ovládnutí státu**. Jde o extrémní situaci, kdy vlivní jednotlivci, politici nebo podnikatelské skupiny využívají korupční mechanismy k tomu, aby si přizpůsobili zákony, státní politiku a ekonomiku svým vlastním soukromým zájmům. V takovém prostředí pak **klíčové instituce** – včetně vládních úřadů, soudů, zákonodárců a kontrolních orgánů, ale také právě veřejnoprávních médií – **přestávají sloužit občanům a dostávají se pod plnou kontrolu těchto mocenských skupin**.

Slovensko

PRŮBĚH ROZKLADU VEŘEJNOPRÁVNÍCH MÉDIÍ

Na Slovensku se tlak vládní moci na média dramaticky vystupňoval po parlamentních volbách v říjnu 2023 a sestavení čtvrté vlády Roberta Fica vedené stranou SMER. **Vládní koalice začala projevovat otevřené nepřátelství vůči kritickým nezávislým redakcím**, vystavila novináře právnímu šikanování (SLAPPs), verbálním útokům a zastrašování, a naopak začala protežovat „alternativní“ dezinformační kanály. Prvním **přímým zásahem do fungování tehdejšího veřejnoprávního vysílatele RTVS** (který fungoval od sloučení televize a rozhlasu v roce 2011) bylo **drastické seškrtní jeho rozpočtu parlamentem** o 30 % na začátku roku 2024. Stát snížil přímé financování z původních 0,17 % HDP na pouhých 0,12 % HDP pro rok 2024. Tento krok uvrhl RTVS do **kritické finanční tísně**, neboť médium bylo **plně závislé na státním rozpočtu** poté, co byly v roce 2022 **zrušeny koncesionářské poplatky** a nahrazeny systémem přímých dotací.

Finální fáze likvidace instituce byla **završena schválením nového mediálního zákona**, který podepsal prezident 30. června 2024, a to navzdory masivním protestům odborné veřejnosti i varování místopředsedkyně Evropské komise Věry Jourové před porušením evropského práva. Dne 1. července 2024 byla **RTVS narychlo rozpuštěna a nahrazena novou právní entitou STVR**. Dosavadní generální ředitel Luboš Machaj, jehož mandát měl trvat až do roku 2027, byl **okamžitě zbaven funkce a nahrazen** prozatímním ředitelem vybraným předsedou parlamentu na základě koaliční dohody. Současně byla kompletně rozpuštěna původní Rada RTVS. Nový zákon od základů **změnil strukturu a jmenování devítičlenné Rady STVR**, která volí generálního ředitele — tři členy nyní jmenuje přímo ministerstvo kultury, jednoho ministerstvo financí a pět volí parlament. Již v srpnu 2024 ministryně kultury obsadila volná místa svými třemi politickými spojenci, načež v instituci bezprostředně započaly první vynucené **změny v redakční politice**.

Paralelně s tím je slovenský soukromý mediální trh vystaven **vysoké koncentraci vlastnictví v rukou domácích finančních skupin a oligarchů**, což oslabuje redakční nezávislost hlavního proudu. Finanční skupina **Penta Investments** v průběhu uplynulých deseti let **systematicky skoupi-la** celou řadu klíčových tištěných titulů a internetových portálů. Novináři na Slovensku jsou navíc **ohroženi přísným trestním zákoníkem**, podle něhož za pomluvu stále hrozí nepodmíněné tresty odnětí svobody. Bezpečnostní situaci v zemi výrazně zhoršilo také vládní rozhodnutí o **úplném rozpuštění Úřadu speciální prokuratury**, což podle lidskoprávních organizací fatálně snížilo šanci na úplné vyšetření a potrestání všech viníků vraždy investigativního novináře Jána Kuciaka a jeho snoubenky Marty Kušnírové.

MEZINÁRODNÍ HODNOCENÍ

Již podle historického hodnocení **reportu Media Capture in Europe** (MDIF) z roku 2019 spadalo Slovensko do kategorie se střední mírou ovládnutí komerčních médií a plnou politickou kontrolou nad správními orgány veřejnoprávního vysílání. Zásadní mezinárodní kritiku však přinesla zpráva z výzkumného reportu platformy **Media Freedom Rapid Response** (MFRR), který stav slovenských médií hodnotil na konci listopadu 2024. Zpráva, na níž se podílely organizace jako Mezinárodní tiskový institut (IPI), ARTICLE 19 Europe či Evropská federace novinářů (EFJ), konstatovala, že **slovenské mediální prostředí se nachází v bezprecedentní krizi**. Slovenská situace je označována za klíčový testovací případ pro celou Evropskou unii a její schopnost vymáhat dodržování nového **Evropského aktu o svobodě médií** (EMFA), s nímž je slovenský zákon o STVR v přímém rozporu. MFRR **ostře odsoudila vládní snahy o destabilizaci mediálního regulátora** (Rada pro mediální služby), kde vládní koalice navrhla centralizovat veškeré rozhodovací pravomoci výhradně do rukou předsedy rady, což **zcela popírá mezinárodní standardy nezávislosti**.

Tento negativní trend potvrzuje také **Světový žebříček svobody tisku** za rok 2026, vydaný organizací Reportéři bez hranic (RSF) ve spolupráci s Investigativním centrem Jána Kuciaka (ICJK).

Analýza uvádí, že **svoboda médií na Slovensku se ocitla na svém historickém minimu**. Přestože země v samotném žebříčku formálně zaznamenala drobný posun o jedno místo nahoru na 37. pozici (se ziskem 72,7 bodu), experti varují před dezinterpretací tohoto výsledku. V širším kontextu totiž Slovensko od roku 2023 a nástupu čtvrté vlády Roberta Fica ztratilo v indexu celkově propadných 20 míst (odpis 12 příček v roce 2024 a dalších 9 příček v roce 2025), což jednoznačně dokazuje **setrvalý a hluboký rozpad demokratických standardů v zemi**.

Budoucí vyhlídky:

rychlý postup k autoritářskému modelu a hluboká krize

Slovensko se podle mezinárodních organizací nachází v situaci hluboké krize a svoboda tisku zde klesla na historické minimum.

Vyhlídky ukazují na pokračující snahu čtvrté vlády Roberta Fica o postupné podmanění mediálního prostoru.

- **Státní kontrola nad STVR a rozpočtové hrozby:** Po bleskovém rozpuštění původní RTVS a jejím nahrazení novou entitou STVR v červenci 2024 získala vládní koalice přímé páky na obsazování Rady STVR i generálního ředitele. Do budoucna představuje zásadní riziko nový model financování: STVR je sice placena přímo ze státního rozpočtu, avšak absence pevně specifikované roční alokace (na rozdíl od dřívějšího navázání na HDP) vystavuje instituci **enormnímu politickému tlaku** a existenční zranitelnosti vůči vládní vůli.
- **Paralýza regulatorního orgánu:** Vláda navrhla strukturální změnu Rady pro mediální služby. Namísto dosavadního kolektivního rozhodování pluralitní rady se má moc koncentrovat do rukou předsedy nominovaného vládní většinou, což prakticky zlikviduje nestrannost tohoto orgánu a hrozí zneužitím licenčních a sankčních řízení jako politické zbraně.

- **Útoky na nezávislé subjekty a legislativa proti neziskovkám:** Očekávat můžeme stupňování verbálního a politického tlaku na kritická soukromá média jako Denník N či Aktuality.sk, která vládní představitelé dlouhodobě označují za agenty cizích zájmů. Ficova vláda se v minulých letech snažila o prosazení restriktivního zákona o neziskových organizacích, označovaného jako zákon o zahraničních agentech, který by mohl pod hrozbou vysokých pokut či rozpuštění **finančně ochromit nezávislé redakce** a investigativní centra využívající mezinárodní granty. Tlak je vyvíjen i na komerční televize, například na TV Markíza vlastněnou skupinou PPF.

Maďarsko

PRŮBĚH ROZKLADU VEŘEJNOPRÁVNÍCH MÉDIÍ

Restrukturalizace maďarských veřejnoprávních médií byla zahájena **bezprostředně po prvním volebním vítězství Viktora Orbána** s ústavní většinou v dubnu 2010. Již v prosinci téhož roku **přijal maďarský parlament bez jakýchkoli konzultací s odbornou veřejností tři rozsáhlé, vysoce kontroverzní mediální zákony**. Nová legislativa zavedla mimo jiné vágní požadavky na „vyváženost“ obsahu a zákaz podněcování nenávisti proti jakékoliv většině, přičemž za porušení hrozily vysoké finanční pokuty. Ústředním pilířem celého systému se stal **nově zřízený státní fond MTVA**, který plně odpovídá za veškerý obsah a produkci. **Došlo ke sloučení čtyř do té doby nezávislých institucí** – maďarské televize, rozhlasu a tiskové agentury MTI – do zastřešující organizace Duna Médiaszolgálató. Zatímco formální redakční rozhodování sice zůstalo Duně, reálná moc i výroba se **koncentrovaly právě ve fondu MTVA**.

Po těchto krocích, kdy Orbánova vláda začala výrazně měnit mediální prostředí v Maďarsku a skrze nový regulační rámec prosadila velké zásahy státu do této sféry, se **maďarský mediální**

trh stal mnohem méně atraktivním pro **mezinárodní investory**, kteří do té doby viděli v Maďarsku vysokou návratnost svých investic.

Fond MTVA nepodléhal prakticky žádné společenské ani politické kontrole a **začal otevřeně fungovat jako vládní orgán k prosazování zájmů kabinetu**. Jeho generální ředitel je jmenován a odvoláván předsedou nově vytvořeného mediálního úřadu (Rady pro média) bez nutnosti uvedení důvodů, přičemž samotní **členové této rady byli dosud delegováni výhradně vládnoucí stranou Fidesz**. Tyto změny provázela **rozsáhlá personální čistka**, v jejímž důsledku byla většina kriticky smýšlejících novinářů MTVA donucena odejít. Celá instituce se stala **absolutně finančně závislou na vládní většině** v parlamentu, který každoročně schvaluje její roční rozpočet. Maďarský stát hradí příspěvek na služby těchto médií ve dvanácti měsíčních splátkách ze státního rozpočtu na základě počtu domácností. Média veřejné služby i samotný fond MTVA jsou navíc osvobozeni od daní a poplatků.

Souběžně s ovládnutím veřejnoprávních struktur probíhalo **systematické převzetí soukromého mediálního sektoru**. Vláda se stala největším zadavatelem reklamy v zemi a tyto prostředky diskriminačně rozdělovala pouze provládním titulům, čímž finančně likvidovala nezávislou konkurenci. Například **v roce 2017** činil vládní reklamní rozpočet 32 milionů eur oproti 15 milionům eur druhé největší společnosti Telekom. Čtyři měsíce před volbami v dubnu 2018 vládní výdaje na reklamu meziročně vzrostly dokonce o 75 %.

K zásadnímu zvratu došlo na konci roku 2018, kdy podnikatelé blízcí straně Fidesz bez jakékoli finanční náhrady ze dne na den darovali téměř 500 národních i lokálních mediálních titulů do nově založené **nadace KESMA**. Tento obří monopol **osvobodil sám Viktor Orbán od dohledu antimonopolního úřadu s tvrzením**, že fúze slouží veřejnému zájmu. Proces eliminace nezávislých hráčů pokračoval i v dalších letech – v roce 2020 byl ovládnut významný web Index.hu, v roce 2025 společnost Indamedia skoupila maďarské portfolio Ringieru a v témže roce padl do rukou provládní firmy také největší deník Blikk. **K potlačení kritických hlasů stát využíval**

i legislativní represi, například zavedením vysoké daně z příjmů z reklamy, která dopadla na jedinou dosud neovládnutou velkou televizi RTL Klub.

Prostor pro změnu v tomto šestnáctiletém zablokování svobody tisku přineslo až vítězství Pétera Magyara ve všeobecných volbách v roce 2026.

MEZINÁRODNÍ HODNOCENÍ

Podle mezinárodních analýz, jako je například **čtyřkomponentní model** Media Development Investment Fund (MDIF), **představuje Maďarsko spolu s Tureckem vůbec nejextrémnější případ fenoménu „media capture“ (ovládnutí médií) v Evropě**. Zpráva poukazuje na to, že v zemi došlo k úplnému propojení zájmů státních institucí a oligarchických struktur, což vedlo k **stoprocentnímu ovládnutí mediálních regulátorů, veřejnoprávních médií i netransparentnímu zneužívání státního financování**. V takovém prostředí je férová tržní soutěž prakticky nemožná a nezávislá žurnalistika je vytlačena na úplný okraj společnosti.

Výroční zpráva Rady Evropy o svobodě tisku (zveřejněná v březnu 2026) potvrzuje, že **situace v Maďarsku se v průběhu roku 2025 nadále zhoršovala**, čímž se upevnil tamní nejhlubší systém státem řízeného ovládnutí médií v rámci Evropské unie. Zpráva konstatuje, že v důsledku diskriminačního přidělování státní reklamy a cílených nákupů soukromých titulů provládními subjekty vzniklo informační prostředí, kde **vládní politika nepodléhá žádné kritické veřejné kontrole**.

Organizace Reportéři bez hranic (RSF) ve svém Světovém **žebříčku** svobody tisku pro rok 2026 výslovně označuje Viktora Orbána za „predátora svobody tisku“ a poukazuje na to, že **důvěra veřejnosti v maďarská veřejnoprávní média klesla na pouhých 23 %**. Mezinárodní expertní posudky navíc odhalily, že když se maďarská vládní srovnání pokoušela **obhajovat** své mediální zákony poukazem na údajné analogické sankční mechanismy v jiných evropských zemích, dopustila se v mnoha případech faktických nepřesností a odkazovala na **pravomoci**, které v citovaných státech (např. ve Finsku, Německu, Polsku či Slovinsku) nebyly nikdy v praxi aplikovány.

Budoucí vyhlídky:

historický bod zlomu po 16 letech
Orbánova režimu

Po šestnácti letech nepřetržité vlády Viktora Orbána, během nichž došlo k hlubokému systémovému uchvacení médií státem, se země ocitla v bezprecedentní politické situaci:

- **Nová politická realita:** Parlamentní volby v roce 2026 přinesly vítězství lídra opozice Pétera Magyara. Magyar, který dříve dokázal díky nezávislým internetovým kanálům (zejména YouTube platformě **Partizán**) a sociálním sítím obejít Orbánovu mediální blokádu, označuje dosavadní veřejnoprávní aparát za „propagandistický stroj“ a jeho jasnou prioritou je obnova nezávislosti médií. Experti poukazují na to, že toto vítězství nabízí unikátní příležitost k prolomení dlouhodobého omezení svobody tisku.
- **Zabetonovaný systém a nadace KESMA:** Největší výzvou pro novou vládu bude obří provládní konglomerát – nadace KESMA. Ta pod jednou střechou kontroluje přibližně 500 národních i lokálních titulů a byla vybudována výhradně k podpoře Orbánova vládního aparátu. Tento systém je strukturálně i personálně loajální starým strukturám a jeho narovnání bude právně nesmírně složité, neboť fúze byla v minulosti Orbánem vyjmuta z regulace antimonopolního úřadu.
- **Finanční a legislativní transformace:** Nová reprezentace bude muset vyřešit extrémní finanční závislost veřejnoprávního fondu MTVA na parlamentní většině a zcela netransparentní systém přidělování státní reklamy, jež sloužil k finanční likvidaci kritických hlasů a deformaci celého trhu. Výhledově se očekává rušení drakonických hrozeb, jakou byl například v roce 2025 návrh zákona o „Transparentnosti ve

veřejném životě“ směřovaný proti médiím financovaným ze zahraničí. Silnou výchozí pozici si do budoucna slibují udržet dosavadní odolná nezávislá média jako Telex, 24.hu, 444.hu, HVG či RTL Klub, která přežívala bez státních peněz.

Polsko

PRŮBĚH ROZKLADU VEŘEJNOPRÁVNÍCH MÉDIÍ

V Polsku byl rozklad nezávislosti médií realizován během osmi let vlády národně-konzervativní strany **Právo a spravedlnost (PiS) v letech 2015 až 2023**. Jedním z prvních kroků PiS po volebním vítězství bylo **zřízení loajálních, stranických mediálních regulátorů** a okamžitá **výměna managementu veřejnoprávní televize (TVP)**, Polského rozhlasu a národní tiskové agentury PAP za politické stoupence. Tyto instituce byly plně transformovány do **propagandistického nástroje vládní koalice**, přičemž k potírání kritických soukromých médií se masivně využívalo **selektivní přidělování státní reklamy**. Například v roce končícím v **březnu 2016** klesly příjmy kritického deníku Gazeta Wyborcza ze státní reklamy o téměř 15 %, zatímco provládní deník Rzeczpospolita zaznamenal nárůst státních inzertních peněz o bezmála 50 %.

Po parlamentních volbách v říjnu 2023, které znamenaly **konec vlády PiS a nástup liberální koalice** vedené Donaldem Tuskem, se nová administrativa pokusila **okamžitě vymanit veřejnoprávní vysílatele z vlivu předchozí garnitury**. Ministr kultury Bartłomiej Sienkiewicz **odvolal** dosavadní vedení a dosadil nový management, přičemž argumentoval uplatněním majetkových práv hlavního akcionáře podle běžného obchodního práva. **Tento postup však vyvolal silné kontroverze a kritiku** ze strany lidskoprávních organizací, neboť mezinárodní standardy neumožňují nakládat s veřejnoprávními korporacemi jako s komerčními subjekty. Následně **situaci paralyzovala Národní rada pro rozhlasové a televizní vysílání (KRRiT)**, ovládaná lidmi spjatými s PiS, která odmítla nové vedení TVP uznat a od

února 2024 zablokovala vyplacení veřejných peněz z koncesionářských poplatků, které namísto toho začala deponovat na soudní účty. Tento vleklý politický a právní konflikt se částečně zmírnil až v září 2024.

Polská mediální scéna vykazovala nestabilitu i v dalších segmentech, kde **velké soukromé televize TVN a Polsat čelily zvýšenému tlaku a pokusům o převzetí**. V případě impéria Cyfrowy Polsat situaci navíc zkomplikoval vnitřní rodinný spor zakladatele Zygmunta Solorze, který nakonec odejmul dědická práva svým dětem a správu převedl na charitativní nadaci. Stát v reakci na vysoce polarizované prostředí uplatnil také **legislativní pojistku** v podobě práva veta nad akvizicemi domácích médií kupci ze zemí mimo Evropský hospodářský prostor (EHP) a OECD, což odráželo obavy z nežádoucího zahraničního vlivu na koncentraci vlastnictví.

Někteří odborníci vidí **největší problém zejména v právním rámci**, který si v současném nastavení **nedokáže poradit s patovou situací naproste neshody** mezi vládou Tuska a prezidentem Nawrockim. „Vláda v roce 2024 představila návrh nového mediálního zákona, který měl veřejnoprávní vysílání učinit ještě nezávislejší. Prezident Nawrocki ale žádný vládní návrh nepodepíše. Zatím nebyl implementován ani žádný obranný mechanismus proti žalobám, zneužívajícím zákon o pomluvě za účelem umlčení kritiky,“ uvedla například v květnu 2026 pro **Deník N** mediální expertka z Evropského univerzitního institutu, Paulina Milewska.

MEZINÁRODNÍ HODNOCENÍ

Teoretický **přehled** MDIF z roku 2019 řadil Polsko do kategorie **zemí s „plnou kontrolou“ vládní moci nad řídicími strukturami, financováním i redakčními rozhodnutími** veřejnoprávních médií, zatímco tehdejší útok na nezávislost regulátorů a střední úroveň komerčního ovládnutí trhu vyvolávaly dlouhodobé mezinárodní obavy.

Helsinská nadace pro lidská práva (HFHR) ve svém **stanovisku** z roku 2023 ostře zkritizovala jak původní stranické ovládnutí ze strany PiS,

tak i právně problematické kroky ministra kultury z Tuskova tábora. Nadace se výslovně odvolala na Doporučení Výboru ministrů Rady Evropy č. R (96) 10, podle něhož musí být pravidla pro jmenování a odvolávání vedení veřejnoprávních médií zcela transparentní a imunní vůči vládním zásahům. Stanovisko rovněž připomnělo varování někdejšího komisaře Rady Evropy pro lidská práva Nilse Muižniekse z roku 2016, že **přímé podřízení veřejnoprávních médií vládě ohrožuje samotné základy demokracie**.

Mezinárodní **průzkum** platformy Media Freedom Rapid Response (MFRR), která proběhla v Polsku v září 2024, potvrdila, že **i rok po volbách zůstává tamní mediální krajina velmi nestabilní** a veřejnoprávní sektor je **paralyzován politicko-právními spory**. Zásadní pozitivní obrat však zaznamenal celosvětový **výzkum** Reuters Institute Digital News Report 2025. Podle jeho dat v Polsku v důsledku snah o depolitizaci skokově **vzrostla celková důvěra veřejnosti ve zpravodajství na 47 %**, což představuje meziroční nárůst o 8 procentních bodů, přičemž samotná veřejnoprávní TVP byla jednou z mála značek na trhu, která si dokázala prokazatelně polepšit v indexu důvěryhodnosti o 4 body.

Budoucí vyhlídky:

složitá depolitizace, fragmentace a institucionální pat

Polsko pod vedením koalice Donalda Tuska představuje specifický model, kde sice existuje politická vůle k obnově plurality, ale naráží na hluboce zakořeněné institucionální překážky a právní chaos :

- **Zablokovaná reforma veřejnoprávních médií:** Snaha Tuskova kabinetu o rychlou depolitizaci televize TVP a Polského rádia, které předchozí roky sloužily jako vládní propaganda strany PiS, se dostala do ostrého **právního patu**. Národní mediální rada (KRRiT), v níž stále dominují nominanti bývalé vládní strany PiS, odmítá uznat nové managementy veřejnoprávních médií

a od února 2024 blokuje vyplácení financí z poplatků, které raději ukládá do soudních úschoven. Vyhledky pro TVP tak spočívají v dlouhodobé finanční nejistotě a vleklých sporech o legitimitu vedení.

- **Fragmentace trhu a korporátní turbulence:** Na rozdíl od Maďarska si Polsko zachovalo robustní a diverzifikovaný soukromý sektor jako TVN, Gazeta Wyborcza či Onet.pl. Budoucí vývoj však ukazuje na silnou fragmentaci trhu. Velké soukromé sítě čelí vlastnickým přerodům a vnitřním turbulencím, jako je ostře sledovaný nástupnický spor v rodině Solorzů ovládající impérium Cyfrowy Polsat. Zároveň se dynamicky rozvíjí digitální scéna financovaná formou crowdfundingu a platformem zakládaných samotnými nezávislými tvůrci, což sice posiluje pluralitu, ale tříští tradiční publikum. Polská cesta k nápravě tak ukazuje, že pouhá změna vlády k okamžité ozdravě zdevastovaného mediálního prostředí nestačí.

Jaké společné jmenovatele tu můžeme zaznamenat?

Jak můžeme pozorovat na příkladech Slovenska, Maďarska a Polska, systematický útok na nezávislá média má většinou velmi podobný scénář. Zpráva MDIF Media Capture in Europe (2019) identifikuje čtyři základní kroky, o něž se tento proces zpravidla opírá:

1. **Ovládnutí kontrolních/regulatorních orgánů:** Vláda jako první dosadí své lidi do rad, které udělují licence a dohlíží na trh. Tyto rady pak trestají kritická média a schvalují obchody provládních hráčů.
2. **Převzetí veřejnoprávních médií:** Dojde k čistkám v redakcích, nuceným reorganizacím nebo úplnému zrušení původních institucí, aby mohl být dosazen loajální management.

3. **Státní peníze jako nástroj kontroly:** Státní instituce a polostátní firmy přestanou zadávat reklamu a inzerci v nezávislých médiích a tyto peníze selektivně směřují do provládních webů a bulváru, čímž kritické novináře ekonomicky vyhlazují.
4. **Strategický výběr vlastníků:** Vláda využije odchodu zahraničních investorů a pomůže spřízněným domácím podnikatelům nebo státním firmám skoupit klíčové soukromé noviny a televize.

Zkušenosti ze sousedních zemí jasně ukazují, že ztráta svobody médií nepřichází ze dne na den. Začíná více či méně nápadnými legislativními úpravami a ekonomickým tlakem. K udržení nezávislého informačního prostředí je proto třeba včas reagovat na následující varovné signály:

- **snahy o změnu financování veřejnoprávních médií**, které by je učinily přímo závislými na státním rozpočtu aktuální vládní většiny;
- **personální a organizační změny v mediálních radách** a antimonopolních úřadech s cílem posílit politický vliv na úkor odbornosti;
- **netransparentní rozdělování státní inzerce** bez jasných pravidel, které může sloužit jako skryté dotování loajálních novinářů;
- **systematické útoky politiků na novináře**, odmítání přístupu k informacím a pokusy o **právní šikanu** kritických redakcí.

Mnohým z těchto jevů se snaží předcházet nově zavedený Evropský akt o svobodě médií (EMFA). Stále je však třeba nakládání s veřejnoprávními médii v evropských zemích přísně sledovat. Jakmile jsou ochranné mechanismy jednou narušeny, náprava je **extrémně složitá** a může jakoukoliv zemi uvrhnout do vleklé ústavní a společenské krize.

